

Rapport

Projectnummer: 340748

Referentienummer: SWNL0252170

Datum: 15-11-2019

Aanvullend natuuronderzoek Ekkerweg en Beeken, Westerhoven

Aanvullende onderzoeken naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw, levendbarende hagedis en kleine marters, in het kader van de Wet natuurbescherming

Definitief

Opdrachtgever:
Familie Kwinten

Verantwoording

Titel	Aanvullend natuuronderzoek Ekkerweg en Beeken, Westerhoven
Subtitel	Aanvullende onderzoeken naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw, levendbarende hagedis en kleine marters, in het kader van de Wet natuurbescherming
Projectnummer	340748
Referentienummer	SWNL0252170
Revisie	D1.0
Datum	15-11-2019
Auteur	Layze Hoogland
E-mailadres	layze.hoogland@sweco.nl
Gecontroleerd door	Gijs Meijer
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

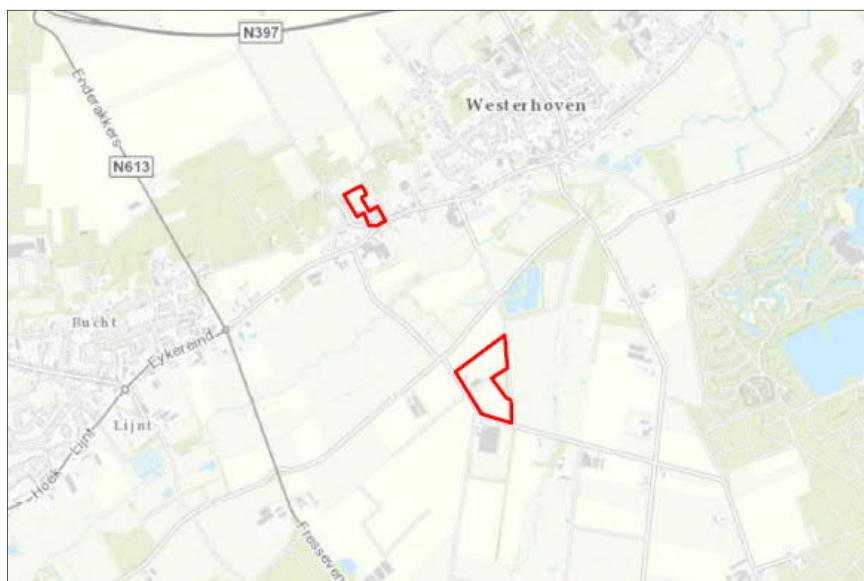
Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	5
2	Onderzoeksmethodiek	6
2.1	Inleiding	6
2.1.1	Vleermuizen	6
2.1.2	Kleine marterachtigen	6
2.1.3	Huismus	7
2.1.4	Gierzwaluw	7
2.1.5	Levendbarende hagedis	7
3	Resultaten en toetsing van effecten	9
3.1	Vleermuizen	9
3.1.1	Resultaten	9
3.1.2	Analyse en effectbepaling	9
3.2	Kleine marterachtigen	10
3.2.1	Resultaten	10
3.2.2	Analyse en effectbepaling	10
3.3	Huismus en gierzwaluw	10
3.3.1	Resultaten	10
3.3.2	Analyse en effectbepaling	10
3.4	Levendbarende hagedis	11
3.4.1	Resultaten	11
3.4.2	Analyse en effectbepaling	11
3.5	Overige soorten	11
4	Conclusie	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De familie Kwinten heeft het voornemen om woningen te realiseren op het perceel van Ekkerweg 2 te Westerhoven, gemeente Bergeijk. Om dit mogelijk te maken binnen de Ruimte voor Ruimte-regeling, zal op het perceel de agrarische functie worden gestaakt, de bebouwing worden gesloopt en zal op het tweede perceel aan de Beeken 3 een deel van de aanwezige stal een andere bestemming krijgen als paardenweide. Voor deze ontwikkeling wordt een nieuwe bestemmingsplan opgesteld. De ligging van de deelgebieden is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1 Ligging van de deelgebieden (rood omkaderd)

Omdat deze ontwikkeling mogelijk negatieve effecten heeft op beschermde soorten en/of natuurgebieden, is door Sweco Nederland B.V. in 2019 een verkennend natuuronderzoek¹ uitgevoerd. Deze verkenning was deels een actualisatie van het verkennend en aanvullend natuuronderzoek uit 2016², waar enkel het plangebied aan de Ekkerweg is onderzocht. Uit de verkenning uit 2016 bleek dat in het plangebied aan de Ekkerweg mogelijk een functie had voor de beschermde soorten: levendbarende hagedis, huismus, steenmarter, gierzwaluw en vleermuizen. In het aanvullend natuuronderzoek is geïnventariseerd of deze soorten daadwerkelijk voorkwamen in het plangebied. Uit de inventarisaties bleek dat de levendbarende hagedis niet aanwezig was, er geen (sporen van) steenmarters zijn aangetroffen, geen nestlocaties van de gierzwaluw en geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig waren. Wel zijn in de woning twee huismusnesten vastgesteld.

In de verkenning uit 2019 is geconcludeerd dat aanwezigheid van enkele beschermde soorten niet op voorhand kan worden uitgesloten en dat nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is om de effecten van de ontwikkeling op deze soorten te bepalen.

¹ Sweco Nederland B.V., 2019, *Verkennend natuuronderzoek Ekkerweg en Beeken, Westerhoven*. Referentienummer SWNL0252031, d.d. 15 november 2019

² Grontmij Nederland B.V., 2016, *Verkennend natuuronderzoek Ekkerweg, Westerhoven*. Referentienummer GM-0179196, d.d. 22 februari 2016

Het betreft onderzoek naar de volgende soort(groepen) in de volgende deelgebieden:

- vleermuizen Ekkerweg;
- kleine marterachtigen Ekkerweg;
- huismus Ekkerweg & Beeken;
- gierzwaluw Ekkerweg;
- levendbarende hagedis Ekkerweg.

Voorliggende rapportage bevat de uitkomsten van dit aanvullend natuuronderzoek. Tevens wordt inzicht gegeven of sprake is van een ontheffingsplicht in de uitvoeringsfase, alsmede of een eventuele ontheffing verleenbaar wordt geacht. In het kader van het bestemmingsplan wordt middels dit aanvullende onderzoek bepaald of het bestemmingplan uitvoerbaar is in het licht van de Wet natuurbescherming.

1.2 Doel

Het doel van het aanvullend natuuronderzoek is om in beeld te brengen welke, op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb), beschermde soorten er momenteel in het plangebied voorkomen. Op basis van deze gegevens kan bepaald worden of voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing op grond van de Wnb noodzakelijk is.

2 Onderzoeksmethodiek

2.1 Inleiding

De inventarisaties naar beschermde soorten hebben plaatsgevonden in de periode maart tot en met september 2019. In de volgende paragrafen worden per soortgroep de methodiek en de inventarisatiemomenten beschreven.

2.1.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen in deelgebied Ekkerweg is uitgevoerd conform het vigerende vleermuisprotocol³. Op basis van de potentie van het plangebied voor vleermuizen en de te verwachten soorten, is conform het vleermuisprotocol de onderzoeksinspanning bepaald. Er zijn, onder de juiste weersomstandigheden, vijf bezoeken uitgevoerd. Het onderzoek is zodanig uitgevoerd dat functie van het plangebied voor alle mogelijk aanwezige soorten in beeld gebracht kan worden. Hiervoor is een heterodyne batdetector, voorzien van time expansion (Pettersson ultrasound D240x) gebruikt. In tabel 2.1 zijn de inventarisatiemomenten en weersomstandigheden voor het aanvullend onderzoek weergegeven.

Tabel 2.1 Inventarisatiemomenten en weersomstandigheden aanvullend vleermuisonderzoek (2019)

Datum	Dagdeel	Tijdstip	Doel(en)	Weersomstandigheden
6 jun	Avond	21:55 – 23:55	Zomer- en kraamverblijfplaats	20°C, droog, zwaar bewolkt, 2 Bft
29 jun	Ochtend	03:25 – 05:25	Zomer- en kraamverblijfplaats	15°C, droog, licht bewolkt, 2 Bft
15 jul	Avond	21:55 – 23:55	Zomer- en kraamverblijfplaats	15°C, droog, zwaar bewolkt, 1 Bft
3 sept	Avond	21:20 – 23:25	Zomer- en paarverblijven	18°C, droog, zwaar bewolkt, 2 Bft
30 sept	Avond	20:20 – 22:20	Zomer- en paarverblijven	12°C, droog, half bewolkt, 2 Bft

2.1.2 Kleine marterachtigen

Het onderzoek naar kleine marterachtigen in deelgebied Ekkerweg is uitgevoerd conform de Handreiking Kleine Marters van provincie Noord-Brabant⁴. Deze stelt dat aangenomen kan worden dat er geen leefgebied voor marterachtigen aanwezig is, als er tijdens een onderzoeksinspanning van minimaal zes weken binnen de periode maart tot en met augustus, of in twaalf weken buiten deze periode, geen aanwezigheid kan worden aangetoond. In deelgebied 2 heeft geen marteronderzoek plaatsgevonden.

Op basis van de grootte van het plangebied is conform de handreiking de onderzoeksinspanning bepaald en is één cameraval van het type Bushnell Trophycam HD (versie BS686BWNx14239) geplaatst op de meest kansrijke locatie binnen het plangebied. Deze is tevens conform de handreiking in de periode juli-augustus zes weken geplaatst, waarna de beelden zijn geanalyseerd.

Aanvullend op bovenstaande onderzoeksinspanning is een vijftiental sporenbuizen binnen het plangebied geplaatst, voorzien van een inktkussen en papier, waarmee pootafdrukken van individuen konden worden vastgelegd en geanalyseerd.

³ Vleermuisvakberaad, Netwerk Groene Bureaus, 2017, *Vleermuisprotocol 2017*, www.netwerkgroenebureaus.nl

⁴ Zoogdierverseniging i.o.v. provincie Noord-Brabant, 2017, *Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming*.

2.1.3 Huismus

Onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen in beide deelgebieden is uitgevoerd conform het kennisdocument voor de soort⁵. Deze stelt dat aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken onder de juiste weersomstandigheden in de periode april tot en met half mei, of tijdens vier bezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni, geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Op geschikte momenten is specifiek gelet op broed- en territorium-indicerend gedrag. In tabel 2.2 zijn de inventarisatiemomenten en weersomstandigheden voor het aanvullend onderzoek weergegeven.

Tabel 2.2 Inventarisatiemomenten en weersomstandigheden aanvullend huismusonderzoek (2019)

Datum	Dagdeel	Doel(en)	Weersomstandigheden
1 mei	Middag	Verblijfplaats	15°C, droog, geheel bewolkt, 2 Bft
6 juni	Avond	Verblijfplaats	20°C, droog, zwaar bewolkt, 2 Bft
14 juni	Ochtend	Verblijfplaats	28°C, droog, half bewolkt, 2 Bft
18 juni	Ochtend	Verblijfplaats	20°C, droog, zwaar bewolkt, 1 Bft

2.1.4 Gierzwaluw

Uit het verkennend natuuronderzoek blijkt dat de bebouwing binnen deelgebied Ekkerweg geschikte nestlocaties biedt voor gierzwaluwen. Het onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluwen in deelgebied Ekkerweg is uitgevoerd conform het kennisdocument⁶, welke stelt dat afwezigheid van gierzwaluw voldoende aannemelijk is wanneer tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van 15 mei tot en met 15 juli geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest. Hiervan moet één inventarisatieronde plaatsvinden tussen 20 juni en 7 juli, de periode dat er jongen in het nest aanwezig zijn. Op drie avonden is, onder de juist omstandigheden, het plangebied gecontroleerd op de aanwezigheid van de gierzwaluw. Hierbij is specifiek gelet op laag- en invliegende dieren. In tabel 2.3 zijn de inventarisatiemomenten en weersomstandigheden voor het aanvullend onderzoek naar gierzwaluwen weergegeven.

Tabel 2.3 Inventarisatiemomenten en weersomstandigheden aanvullend gierzwaluwonderzoek (2019)

Datum	Dagdeel	Doel(en)	Weersomstandigheden
6 juni	Avond	Verblijfplaats	20°C, droog, zwaar bewolkt, 2 Bft
24 juni	Avond	Verblijfplaats	28°C, droog, half bewolkt, 2 Bft
15 juli	Avond	Verblijfplaats	15°C, droog, zwaar bewolkt, 1 Bft

2.1.5 Levendbarende hagedis

De inventarisaties naar levendbarende hagedis aan de Ekkerweg zijn uitgevoerd conform de richtlijnen van het kennisdocument voor deze soort⁷. De geschikte biotopen in het plangebied zijn in een geschikte periode met gunstige weersomstandigheden visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van de levendbarende hagedis. Het kennisdocument stelt dat afwezigheid voldoende aannemelijk gemaakt is als geen hagedissen zijn waargenomen gedurende drie gerichte inventarisatierondes in de optimale maanden april en mei, of meerdere rondes in de periode juni tot en met september. In tabel 2.4 zijn de inventarisatiemomenten en weersomstandigheden voor het aanvullend onderzoek weergegeven.

⁵ Kennisdocument 'Huismus'. BIJ12. Versie 1.0, juli 2017

⁶ Kennisdocument 'Gierzwaluw'. BIJ12. Versie 1.0, juli 2017

⁷ Kennisdocument 'Levendbarende hagedis'. BIJ12. Versie 1.0, juli 2017

**Tabel 2.4 Inventarisatiemomenten en weersomstandigheden aanvullend reptielenonderzoek
(2019)**

Datum	Dagdeel	Doel(en)	Weersomstandigheden
1 mei	Middag	Verblijfplaats	15°C, droog, bewolkt, 2 Bft
15 mei	Ochtend	Verblijfplaats	16°C, droog, onbewolkt, 3 Bft
14 juni	Ochtend	Verblijfplaats	28°C, droog, half bewolkt, 2 Bft
29 juni	Ochtend	Verblijfplaats	15°C, droog, licht bewolkt, 2 Bft
16 augustus	Ochtend	Verblijfplaats	17°C, droog, half bewolkt, 2 Bft
4 september	Ochtend	Verblijfplaats	15,8°C, droog, zwaar bewolkt, 3 Bft

3 Resultaten en toetsing van effecten

3.1 Vleermuizen

3.1.1 Resultaten

Tijdens de inventarisaties zijn vier vleermuissoorten waargenomen; de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger, de rosse vleermuis en franjestaart. De gewone dwergvleermuis foerageerde in beperkte aantallen en beperkte mate rondom de opgaande beplanting binnen het plangebied. De meeste foerageeractiviteit van de gewone dwergvleermuis vond plaats aan de voorkant van het huis langs de straat, waar vleermuizen op insecten rondom de straatverlichting jaagden. Enkele individuen laatvlieger en rosse vleermuis zijn op meerdere avonden passerend waargenomen en franjestaart slechts éénmaal passerend in het najaar. Er zijn in de kraamperiode geen in- of uitvliegende dieren waargenomen.

In de de paarperiode is enkel sporadisch een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. De mannetjes van de gewone dwergvleermuis maken baltsvluchten in de omgeving van hun paarverblijfplaats om vrouwtjes te lokken. Tijdens de baltsvluchten werd geen specifieke aandacht geschonken aan de bebouwing van de Ekkerweg. Ook zijn geen roepende mannetjes vanuit de bebouwing of bomen waargenomen, of in-/uitvliegende dieren. De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen in het plangebied is hiermee uit te sluiten. Het is aannemelijk dat de baltsende mannetjes hun paarverblijfplaatsen hebben in andere gebouwen in de directe omgeving.

De vleermuizen die sporadisch waargenomen zijn binnen het plangebied, kwamen aanvliegen vanaf de voorzijde van het perceel, aan de straatkant. Hier vlogen meerdere vleermuizen langs de Ekkerweg op en neer. Het plangebied zelf maakt geen deel uit van deze vliegroute.

De resultaten van het vleermuisonderzoek komen overeen met hetgeen is vastgesteld tijdens het onderzoek in 2016, waarbij ook geen verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen.

3.1.2 Analyse en effectbepaling

Op basis van het vleermuisonderzoek is de functie van het plangebied voor vleermuizen in kaart gebracht. Er zijn tijdens de inventarisaties geen in- of uitvliegende dieren waargenomen. Aanwezigheid van voortplantings- en/of rustplaatsen is uitgesloten. Tevens maakt het plangebied geen deel uit van een vliegroute.

Foeragerende vleermuizen zijn aangetroffen rondom de woning en de opgaande vegetatie langs de randen van het plangebied. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit open akker en wordt zeer beperkt gebruikt als foerageergebied. Er is voldoende alternatief, gelijkwaardig of hoogwaardiger foerageergebied in de directe omgeving. Derhalve is geen sprake van essentieel foerageergebied in het plangebied. Daarnaast wordt het plangebied met de toekomstige groenstructuren en tuininrichtingen mogelijk zelfs interessanter als foerageergebied voor soorten als de gewone dwergvleermuis.

3.2 Kleine marterachtigen

3.2.1 Resultaten

Op de Ekkerweg is tijdens de onderzoeksperiode van zes weken éénmaal een steenmarter op camera vastgelegd, welke de schuur aan de zuidoostzijde binnenging van de ruimte onder de deur. Hiertoe is de binnenkant van de schuur gecontroleerd. Hier zijn verder geen sporen aangetroffen die duiden op een functie van de schuur als vaste rust- of verblijfplaats voor de steenmarter. Gelet op de onderzoeksperiode en -inspanning, de enkele waarneming die is gedaan en het ontbreken van overige sporen in het plangebied, kan worden aangenomen dat dit individu slechts passeerde en dat het plangebied geen essentiële functie heeft als leefgebied. Deze resultaten komen overeen met het onderzoek in 2016. Destijds zijn ook geen sporen van marters aangetroffen die duiden op aanwezigheid van een voorplantings- of rustplaats.

3.2.2 Analyse en effectbepaling

Conform de richtlijnen uit de handreiking is met de uitgevoerde inventarisatie in voldoende mate aangetoond dat het plangebied aan de Ekkerweg geen deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen. Effecten zijn dan ook uit te sluiten. Met de voorgenomen ontwikkeling worden wat betreft kleine marterachtigen geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming (gedeelte soortenbescherming) overtreden en er is geen noodzaak tot een ontheffing.

3.3 Huismus en gierzwaluw

3.3.1 Resultaten

Er zijn van gierzwaluwen geen invliegende dieren waargenomen in deelgebied Ekkerweg. Er vlogen tevens geen dieren in de omgeving. Dit komt overeen met de resultaten uit 2016. Ook zijn tijdens de inventarisaties gericht op huismus geen nestplaatsen of dieren die territoriaal of nestindicerend gedrag vertoonden waargenomen in beide plangebieden. In deelgebied De Beeken is geen enkele huismus aangetroffen tijdens de inventarisaties. In deelgebied Ekkerweg zijn wel circa twintig huismussen waargenomen in de struiken en hagen aan de randen van het plangebied. In 2016 zijn twee nesten van huismus vastgesteld onder de dakpannen aan de voorzijde van het woonhuis aan de Ekkerweg. Volgens de bewoner zijn deze nestlocaties vernietigd tijdens een storm in 2017, waarbij het dak beschadigd is geraakt. Hierna hebben huismussen zich niet opnieuw gevestigd. De struiken en hagen langs de randen maken deel uit van het functionele leefgebied van huismussen met nesten in de omgeving. Er zijn diverse nestlocaties aanwezig in de huizen in de wijk. Huismussen gebruiken dergelijke struiken, hagen en bomen om te schuilen, te slapen, als voedselbron en voor sociaal contact. Er zijn in de wijk en de directe omgeving van deelgebied Ekkerweg volop volgroeide hagen, struiken en bomen aanwezig. Er zijn dan ook ruim voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig.

3.3.2 Analyse en effectbepaling

Conform de richtlijnen uit het kennisdocument is met de uitgevoerde inventarisaties in voldoende mate aangetoond er geen jaarrond beschermde nesten van huismussen aanwezig zijn in beide deelgebieden. De struiken en hagen langs de randen van perceel Ekkerweg zijn onderdeel van het leefgebied van huismussen uit de omgeving. Aangezien er echter volop uitwijkmogelijkheden zijn in de directe omgeving, zijn deze struiken en hagen niet essentieel voor behoud van de functionaliteit van nestlocaties in de buurt. Voor de gierzwaluw geldt dat er geen nesten aanwezig zijn, effecten zijn dan ook uitgesloten. Met de voorgenomen ontwikkeling worden wat betreft deze soorten geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden en er is geen noodzaak tot een ontheffing.

3.4 Levendbarende hagedis

3.4.1 Resultaten

Tijdens de inventarisatierondes zijn geen levendbarende hagedissen aangetroffen in het plangebied (Ekkerweg). Dit komt overeen met de de inventarisaties uit 2016.

3.4.2 Analyse en effectbepaling

Conform de richtlijnen uit het kennisdocument is met de uitgevoerde inventarisaties in voldoende mate aangetoond dat de levendbarende hagedis niet voorkomt in het plangebied of de invloedssfeer hiervan. Effecten zijn dan ook uit te sluiten. Met de voorgenomen ontwikkeling worden wat betreft de levendbarende hagedis geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden en er is geen noodzaak tot een ontheffing.

3.5 Overige soorten

Tijdens de inventarisaties naar huismus en gierzwaluw is nestindicerend gedrag waargenomen van kauwen. Een tweetal kauwen brachten nestmateriaal naar een schoorsteen van het woonhuis, waar zij naar binnen gingen. De bewoner van het woonhuis bevestigde zij daar een nest hebben.

4 Conclusie

In het kader van een nieuw bestemmingsplan voor de Ekkerweg en Beeken is door Sweco Nederland B.V. in 2019 een verkennend onderzoek uitgevoerd, dat aanleiding gaf tot het uitvoeren van aanvullend, soortgericht onderzoek. Onderhavige rapportage van het aanvullend onderzoek geeft inzicht in de aanwezigheid van beschermde soorten, of er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen en de noodzaak en verleenbaarheid van een ontheffing.

Op basis van de uitgevoerde soortgerichte onderzoeken is gebleken dat het plangebied geen (essentiële) functie heeft voor kleine marterachtigen, levendbarende hagedis, gierzwaluwen, huismus en vleermuizen. Voor vleermuizen, gierzwaluwen en de levendbarende hagedis komen de resultaten van voorliggend onderzoek overeen met hetgeen is vastgesteld in 2016, namelijk dat het plangebied geen functie heeft als essentieel foerageergebied of verblijfplaats. Nesten van huismus die zijn aangetroffen in 2016 zijn niet meer aanwezig. Ook vormen de plangebieden geen essentieel leefgebied voor huismussen uit de omgeving. Er zijn derhalve geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming en het aanvragen van ontheffingen voor deze soorten is niet noodzakelijk. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan komt niet in het geding.

Tijdens de uitvoering moet rekening gehouden worden met het broedseizoen. In de opgaande beplanting en in de bebouwing kunnen vogels gaan broeden. Zo is tijdens het onderzoek een in de schoorsteen van het woonhuis een kauwennest is aangetroffen. alle broedende vogels zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming en in gebruik zijnde nesten mogen niet aangetast worden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen.